

Videregående opplæring for voksne

Voksne i videregående opplæring skal i hovedsak få et tilbud særskilt organisert for dem. Fylkeskommunen har ansvar for videregående opplæring for voksne. Det gjelder ulike regler for voksne med rett og voksne uten rett til videregående opplæring.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 12.10.2016

Voksne med rett

For å ha rett til videregående opplæring må den voksne

- ha fullført grunnskolen, men ikke videregående opplæring
- være minimum 25 år
- ha lovlig opphold i Norge

Voksne som venter på svar på søknad om oppholdstillatelse, har ikke rett til videregående opplæring. Fylkeskommunen kan velge å tilby dem skoleplass, hvis det ikke går på bekostning av plassen til voksne med rett til videregående opplæring.

Det kan ikke stilles krav om norskferdigheter for å få rett til videregående opplæring. Voksne i videregående har ikke rett til særskilt språkopplæring.

Voksne med rett til videregående opplæring skal få et opplæringstilbud som gir den sluttkompetansen hun eller han ønsker. Tilbudet skal være gratis og tilpasset behovet til den voksne, både når det gjelder tid, sted, lengde og progresjon. Opplæringen skal bygge på den voksnes formal- og realkompetanse og fylkeskommunen skal derfor tilby realkompetansevurdering før inntak.

Voksnes rett til videregående opplæring er regulert i opplæringslovens kap. 4A og i rundskriv Udir-2-2008

Voksne uten rett

Voksne uten rett til videregående opplæring kan likevel søke om skoleplass. Det er fylkeskommunen som avgjør om de blir tatt inn. Voksne uten rett som er tatt inn på videregående opplæring, har rett til å fullføre opplæringen.

Inntaksrekkefølge

Hvis det ikke er nok plasser til alle søkerne, er rangeringen slik:

1. voksne med rett
2. voksne uten rett som har fullført, men ikke bestått videregående opplæring
3. voksne uten rett som har yrkes- eller studiekompetanse

Voksne kan også søke om ordinær videregående opplæring, men de skal da rangeres etter ungdom.

[Les mer om inntak i forskrift til opplæringsloven](#)

Studiekompetanse

Voksne som fyller 23 år eller mer det året de skal søke om opptak, kan få generell studiekompetanse på grunnlag av 23/5-regelen. For å få generell studiekompetanse med 23/5-regelen må den voksne oppfylle tre vilkår:

1. fylle 23 år eller mer det året du søker om opptak
2. dokumentere fullført og bestått alle dei seks studiekompetansefaga
3. dokumentere minst 5 års arbeidspraksis og/eller utdanning

[Les mer om 23/5-regelen hos Samordna opptak](#)

Alle som søker opptak til universitet og høyskole i Norge gjennom Samordna opptak, må dekke språkkrav i norsk og engelsk.

[Les mer om krav til norsk og engelsk hos Samordna opptak](#)

Yrkeskompetanse

Det er forskjellige veier fram til yrkeskompetanse som voksen. Valg av opplæringsvei vil være avhengig av skole- og yrkesbakgrunn. Voksne kan velge mellom samme yrkesfaglige utdanningsprogram som ungdom. Opplæringen avsluttes med fag- eller svenneprøve.

Voksne kan ta fag- eller svennebrev på to måter:

1. De kan gjennomføre som voksenlærling hvis de er 21 år eller eldre. Den voksne inngår da lærekontrakt i en bedrift uten å ha gått i videregående skole. Dette kan de gjøre uavhengig av om de har rett eller ikke rett til opplæring. Læretiden i bedrift er vanligvis 4 år. I løpet av disse årene vil det bli undervist i fellesfag og programfag. Relevant skolegang eller praksis kan føre til at læretiden kortes ned.
2. De kan gå opp til fag- eller svenneprøve som praksiskandidat.

I tillegg kan voksne benytte seg av ordningene med praksisbrev og lærekandidat.